

**NEĮGALIŪJŲ REIKALŲ DEPARTAMENTO PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO
MINISTERIJOS VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IR DARBUOTOJŲ, DIRBANČIŲ PAGAL
DARBO SUTARTIS, ANKETINĖS APKLAUSOS ANTIKORUPCINE TEMATIKA
REZULTATAI BEI 2021 IR 2022 METŲ REZULTATŲ LYGINAMOJI ANALIZĖ
2022-11-30**

2022 m. lapkričio mėn. Neįgaliųjų reikalų departamente prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Departamentas) trečią kartą atliktas Departamento valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojai), tolerancijos korupcijai tyrimas. Tyrimas atliktas naudojantis MS Teams apklausų moduliui.

Tyrimo tikslas – nustatyti Departamento tolerancijos korupcijai lygį, t. y. koks yra Departamento darbuotojų bendras požiūris į korupciją, kiek plačiai paplitęs šis reiškinys ir koks Departamento darbuotojų santykis su korupcinio pobūdžio apraiškomis.

Tyrimo trukmė – anketai užpildyti buvo skirtos 8 darbo dienos, t. y. nuo 2022-10-31 iki 2022-11-09.

Tyrimo klausimai – 2 klausimai susiję su atliekamomis funkcijomis ir jų reglamentavimu, 4 klausimai, susiję su Departamento darbuotojų požiūriu į korupciją bei korupcijos prevenciją; 1 atviras klausimas, skirtas Departamento darbuotojams, norintiems pateikti pasiūlymus bei pastabas dėl korupcijos prevencijos Departamente.

Siekiant analizuoti ir lyginti tyrimo rezultatų pokyčius, 2021 m. ir 2022 m. tyrimų anketos buvo sudarytos iš analogiškų klausimų.

Tyrimo dalyviai – siekiant kuo tiksliau nustatyti bendrą Departamento tolerancijos korupcijai lygį, anoniminė tyrimo anketa buvo pateikta visiems Departamente dirbantiems darbuotojams.

**I DALIS
INFORMACIJA APIE TYRIMO DALYVIUS IR JŲ AKTYVUMĄ**

Dalyvių skaičius – 19 darbuotojų, t. y. tyrime dalyvavo 100 proc. Departamento darbuotojų.

Dalyvių išsilavinimas: dauguma dalyvavusių (95 proc.) turi aukštąjį universitetinį išsilavinimą.

Dalyvių darbo stažas: 2022 metais beveik pusę visų tyrime dalyvavusių (42 proc.) sudarė sąlyginai trumpai dirbantys Departamento darbuotojai, t. y. kurie Departamente dirba iki 2 metų.

Darbo metai	2021 m.	2022 m.
Iki 2 metų	9	8
Nuo 2 iki 5 metų	2	3
Nuo 5 metų iki 10 metų	5	4
Daugiau nei 10 metų	4	4

Apklausos dalyvių amžius: didžiausią apklausoje dalyvavusių dalį (68 proc.) sudarė darbuotojai nuo 41 metų amžiaus ir vyresni.

Amžius	2021 m.	2022 m.
Iki 30	4	3
31-40	3	3
41-50	7	7
51 ir daugiau	6	6

Darbuotojų dalyvavimo apklausoje aktyvumas:

2021 metais **tyrime dalyvavo 75 %**, t. y. 15 iš 20 darbuotojų.

2022 metais **tyrime dalyvavo 100 %**, t. y. 19 iš 19 darbuotojų.

IŠVADA: kasmet tyrime dalyvavo daugiau nei 75 proc. visų Departamento darbuotojų.

II DALIS

DEPARTAMENTO DARBUOTOJŲ POŽIŪRIS Į KORUPCIJĄ BEI KORUPCIJOS PREVENCIJĄ

1. Ar Jums vykdant savo funkcijas privatūs asmenys mėgino Jums siūlyti materialinį ar kitą asmeniškai jums naudingą atlygį už Jūsų priimtus sprendimus ar įtaką neteisėtiems sprendimams?

2021 m.	2022 m.
100 proc. arba 14 darbuotojų atsakė, kad atlygis vykdant funkcijas nebuvo siūlytas. 1 darbuotojas į klausimą neatsakė	95 proc. arba 18 darbuotojų atsakė, kad atlygis vykdant funkcijas nebuvo siūlytas. 5 proc. (1 darbuotojas) atsakė, jog buvo mėginta

***IŠVADA:** iš šių duomenų matyti, kad Departamente galima susidurti su korupcijos apraiškomis darbe. Egzistuoja rizika, jog darbuotojams vykdant savo funkcijas, privatūs asmenys gali mėginti siūlyti materialinį ar kitą asmeniškai naudingą atlygį už priimtus sprendimus ar įtaką neteisėtiems sprendimams.*

2. Ar pranešumėte vadovui pastebėjęs kito darbuotojo nesąžiningą elgesį, t. y. elgesį, kai nesilaikoma teisės aktų reikalavimų siekiant asmeninės naudos?

2021 m.	2022 m.
100 proc. arba 15 darbuotojų atsakė, kad praneštų vadovui apie kito darbuotojo nesąžiningą elgesį	90 proc. arba 17 darbuotojų atsakė, kad praneštų vadovui apie kito darbuotojo nesąžiningą elgesį 10 proc. (2 darbuotojai) atsakė, jog nežino, ar praneštų vadovui apie kito darbuotojo nesąžiningą elgesį

***IŠVADA:** per metus darbuotojų, kurie praneštų vadovui pastebėję kito darbuotojo nesąžiningą elgesį, sumažėjo 10 proc.*

Priežastimi, kodėl nepraneštų apie pastebėtą korupcijos atvejį Departamente, 1 darbuotojas nurodė, jog „man iš to jokios naudos“, dauguma respondentų nurodė priežastį „kita“.

3. Ar pateisinate nesąžiningą elgesį, t. y. elgesį, kai už teisės aktų reikalavimų nesilaikymą darbe kolega gauna atlygį iš suinteresuotų asmenų?

2021 m.	2022 m.
100 proc. arba 15 darbuotojų atsakė, kad nepateisina nesąžiningo elgesio darbe	100 proc. arba 19 darbuotojų atsakė, kad nepateisina nesąžiningo elgesio darbe

***IŠVADA:** per metus darbuotojų, kurie nepateisina nesąžiningo elgesio, t. y. elgesio, kai už teisės aktų reikalavimų nesilaikymą darbe kolega gauna atlygį iš suinteresuotų asmenų, dalis nepasikeitė.*

III DALIS

EFEKTYVUMO VERTINIMAS

***IŠVADA:** Atsižvelgiant į tai, kad 2022 m. rodiklių reikšmės sumažėjo, daroma išvada, kad 2022 m. vykdomos prevencijos priemonės yra nepakankamai efektyvios ir vis dar nepakankamas*

darbuotojų antikorupcinis švietimas, kuris daro teigiamą poveikį formuojant darbuotojų atsparumą korupcijai ir kuriant korupcijai nepalankią aplinką Departamente.

IV DALIS DARBUOTOJŲ PASIŪLYMŲ ANALIZĖ

Didžioji dalis darbuotojų nepateikė pastabų ir pasiūlymų dėl korupcijos prevencijos Departamente. 2 darbuotojai atsakė, jog korupcijos Departamente nėra, 1 darbuotojas atsakė, jog čia dirba sąžiningi darbuotojai, taip pat buvo pateikti siūlymai daugiau kalbėti korupcijos tema bei daugiau situacinių aptarimų.

Apibendrinus atsakymus, galima teigti, jog Departamente tikslinga organizuoti daugiau mokymų ar seminarų antikorupcine tematika.

V DALIS PASIŪLYMAI DĖL KORUPCIJOS PREVENCIJOS VEIKLOS KRYPTIŲ

Departamente ir toliau būtina periodiškai kasmet matuoti, ar vykdoma prevencijos veikla yra efektyvi, kaip kinta darbuotojo sąmoningumas bei elgsena ir atlikti darbuotojų tolerancijos korupcijai tyrimą.

Siūloma tęsti antikorupcinį švietimą ir didinti darbuotojų antikorupcines žinias, organizuoti švietimą, vidinius ir išorinius mokymus, siekti, kad darbuotojai žinotų apie Departamente vykdomas antikorupcines priemones.

Rekomenduojama didinti darbuotojų informavimą, pasitelkiant kuo įvairesnius kanalus: el. paštą, naujienlaiškius, MS Teams, išnaudojant Specialiųjų tyrimų tarnybos el. mokymosi platformos galimybes.
